

Joodse historie Winschoten

Deze serie van mevrouw G. Koeman-Poel uit Bourtange heeft tot doel om zoveel mogelijk gegevens te verzamelen over de joodse gemeenschap die in Winschoten heeft gewoond.

Het is de bedoeling om hierover een boek te schrijven, zodat nooit zal worden vergeten wat er is gebeurd met de joden in de Tweede Wereldoorlog.

Wie denkt daaraan een bijdrage te kunnen leveren in woord en beeld kan contact opnemen met mevrouw Koeman (05993-54288) of met secretaris Lodewijk Everts van de Stichting Vrienden Joods Monument Winschoten (05970-16626).

Door mevrouw Koeman

DEEL X

Joden die naar hier reisden om geld in te zamelen voor hen bekende liefdadige doeleinden als joodse leerscholen maar vaker nog om op deze manier een bruidschat voor hun dochters binnen te halen.

Voor deze afgezanten uit verre werelden bestond hier weinig begrip.

Deze invasies van anders geklede lieden met afwijkende gewoonten werden door de kehilla niet anders gezien dan als een 'storende last'.

Gelukkigerwijze lag Winschoten aan een spoorlijn en zo geschiedde dat men aan deze joden uit den vreemde zeer snel een coupon verstrekke dat bij het stationsloket in te wisselen was voor een treinkaartje naar hier of daar als ze maar weggingen uit de omgeving van de kille.

Zo smaakte men toch het genoeg dat de stroom Schnorrers (=bedelaars) uit het Oosten in ras tempo verminderde.

Vanaf het ontstaan zo'n tweehonderd jaar geleden tot aan de ondergang in deze eeuw regen zich de gebeurtenissen aaneen.

Ze vormen de bouwstenen van een heel boeiend verhaal.

Het verhaal van de kille Winschoten, een verhaal ook waarvan ik graag meerderen deelgenoot maak. De Eemsbode - Huis-aan-Huis zeg ik hartelijk dank voor de ruimte die mij geboden wordt om aan u lezers dat verhaal bij stukjes en beetjes te vertellen.

Houden we ons nog even bezig met het gewone alledaagse leven in de 'kille' (=joodse gemeenschap) van Winschoten dan valt op dat het Zionisme hier

Deze invasies van anders geklede lieden met afwijkende gewoonten werden door de kehilla niet anders gezien dan als een 'storende last'.

Gelukkigerwijze lag Winschoten aan een spoorlijn en zo geschiedde dat men aan deze joden uit den vreemde zeer snel een coupon verstrekke dat bij het stationsloket in te wisselen was voor een treinkaartje naar hier of daar als ze maar weggingen uit de omgeving van de kille.

Zo smaakte men toch het genoeg dat de stroom Schnorrers (=bedelaars) uit het Oosten in ras tempo verminderde.

Vanaf het ontstaan zo'n tweehonderd jaar geleden tot aan de ondergang in deze eeuw regen zich de gebeurtenissen aaneen.

Ze vormen de bouwstenen van een heel boeiend verhaal.

Het verhaal van de kille Winschoten, een verhaal ook waarvan ik graag meerderen deelgenoot maak. De Eemsbode - Huis-aan-Huis zeg ik hartelijk dank voor de ruimte die mij geboden wordt om aan u lezers dat verhaal bij stukjes en beetjes te vertellen.

Houden we ons nog even bezig met het gewone alledaagse leven in de 'kille' (=joodse gemeenschap) van Winschoten dan valt op dat het Zionisme hier een vrijwel onbekende beweging is geweest.

Men stelde zich eigenlijk niet meer of minder dan anti-zionistisch op alsof het oude gezegde "onbekend maakt onbemind" van toepassing was.

Maar toch begon een kleine groep jongeren onder invloed van de politieke veranderingen in Duitsland zich langzamerhand voor het Zionisme te interesseren.

Toen deze jeugd evenwel probeerde hun ideeën onder de leden van de kille te verspreiden ondervonden ze algemene tegenwerpingen, die tegenstand was aanzienlijk getuige het volgende:

Er waren dames die breimiddagen organiseerden ten behoeve van het deel der wereld dat Palestina haatte op louter humane gronden gebaseerd en om hulp te kunnen verlenen waar dit nodig was.

De groep Zionistische jongeren bood hulp aan voor deze middagen door de ernstig breiende dames voor te lezen waardoor ze, zo stelde men dat, "geestelijk verrijkt" werden.

Dusdoende werd ook geprobeerd wat begrip voor het Zionisme bij te brengen.

Het aanbod werd door het breiende gezelschap geaccepteerd voor zover het ging om voorlezen. Spreken over het Zionisme en Palestina was onder geen voorwaarde toegestaan...!

Toen in de dertiger jaren de eerste vluchtelingen uit Duitsland zich aandienden, kon men leden van de joodse gemeenschap uit Winschoten vaak aantreffen op het grensstation Nieuweschans.

Daarbij ook bestuursleden die de helpende hand boden in de beperkingen van opname en immigratiebepalingen die Nederland toen kende.

Die eerste opvang in Nieuweschans door leden van het EIGEN OUDE VOLK op andere bodem moet voor de ontredderde vluchtelingen toch enige troost hebben geboden.

Er werd dus niet alleen gebreid in Winschoten!

Bij het verenigingsleven in "Mokum Olf" (Amsterdam i.h. Noorden=Winschoten) mag zeker niet onvermeld blijven de rederijderskamer "Weldoen is ons streven".

Bij de oprichting daarvan in 1876 was er al een erelid in de persoon van Asscher Schott die er bij het 50-jarig jubileum van 1926 ook act de présence gaf en toen zelf een grote zilveren medaille aan de rederijders schonk.

Wordt vervolgd